

معنى ودلالة مصطلح روح الله في نصوص العهد القديم

أ.م. د عباس سليم زيدان- كلية الاداب – جامعة واسط

asaleem@uowasit.edu.iq

تاريخ الاستلام : 2021-02-26

تاريخ القبول : 2021-03-24

الملخص

روح الله من الحقائق الإيمانية الثابتة في الشرائع الإلهية المنزلة على الأنبياء ، فكل أتباع الشرائع الإلهية يعتقدون وجوده والإيمان به ولقد ذكر العهد القديم هذا المصطلح (الروح) مضافة إلى الله وبدون إضافة وكانت له في الحالتين العديد من المعاني والدلالات .

الكلمات المفتاحية: روح الله، المصطلح، العهد القديم

The meaning and significance of the term God's spirit in the texts of the Old Testament

Assistant prof.Abbas.S.Zaidan

College of Art-University of Wasit

asaleem@uowasit.edu.iq

Receipt date: 2021-02-26

Date of acceptance: 2021-03-24

Abstract

The Spirit of God is a firm belief in the divine laws of prophets .All followers of the divine canons believe his existence and belief in him ,The Old Testament mentioned this term (spirit) added to God and without addition and in both cases had many meanings and connotations.

Spirit of God, Term, Old Testament:Keywords

:

המובן והמשמעות של הקונספט רוח האלוהים בטקסטים של התנ"ך

עוזר פרופ' ד"ר עבאס סלים זיידאן, הפקולטה לאמנויות, אוניברסיטת וואסית

תקציר:

רוח האלוהים היא אמונה איתנה בחוקים האלוהיים של הנביאים והשליחים. כל הדתות מאמינות בקיומו ובאמונתו. מונח (רוח) הוזכר בתנ"ך פעמים נוסף לאלוהים ופעמים ללא תוספת ובשני המקרים היו משמעויות וקונוטציות רבות.

מילות מפתח: רוח אלוהים, מונח, התנך פרופלימה של המחקר:

השימוש במונח של הברית הישנה יצר הבדל בקרב צוותים יהודיים, והבדל זה על סמך סמנטיות גרידא גרם לשוני בהבנת המונח ובפרשנותו האמיתית. חשיבות של המחקר: חשיבות המחקר היא להבהיר את המשמעויות הסמנטיות של מונח זה ולהדגיש אותו כדי לדעת את המשמעות האמיתית של מונח זה

מטרה של מחקר:

המחקר נועד להדגיש את המשמעות האמיתית של המונח כך שהקורא יוכל לדעת אותו

הקדמה:

רוח אלוהים (רוח ה'): ביטוי המתאר מצב נפש מיוחד שאלוהים גורם לו, למשל: התלהבות וחוכמה יתירה Peter's Evangelical Walter A. Elwell (1966) -p383

הקונספט רוח אלוהים הזכר בספר בראשית, לתאר את סוד בריאה של העולם

(וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחָשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֵף עַל־פְּנֵי הַמַּיִם -בראשית 1:2).

גם הקונספט קשור בכמה מספרי הנביאים של היהודים כדי לסמן את גדולתו של האל המרגיעה את נשמות הנביאים ומחזקת את קריאת הנביאים לאלוהים:

א' – (יחזקאל)

(וְרוּחַ נְשָׂאֲתָנִי וַתְּבִיאֲנִי כַשְׂדִּימָה אֶל־הַגּוֹלָה בַּמְּרָאָה בְּרוּחַ אֱלֹהִים וַיַּעַל מְעָלִי הַמְּרָאָה אֲשֶׁר רָאִיתִי -יחזקאל 24:11)

ב' – (עזריהו) שהתנבא לפני המלך אסא :

(וַעֲזַרְיָהוּ בְּנֵי־עֹזֵד הָיְתָה עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים) (דברי הימים ב 1:15)

ג' - (זכריה):

(וְרוּחַ אֱלֹהִים לְבָשָׂה אֶת־זַכְרְיָה בְּנֵי־הוֹדָע הַפֶּהּן וכו') (דברי הימים ב 20:24).

(וַאֲמַלֵּא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחֻקָּהּ וּבְתַבּוּנָהּ וּבְדַעַת וּבְכָל־מְלָאכָה) (שמות 3:31), אחריו באים אישים רבים אשר זכו ל"רוח אלוהים":

ד'- (בלעם):

(וישא בלעם את-עיניו וירא את-ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים) (במדבר 2:24)

ה'- (שמאול)

הקונספט (רוח אלהים) נזכר בספר שמאול א, פעמים לטובה ופעמים לרעה".

(ויבאו שם הגבעות, והנה חבל-נבאים לקראתו; ותצלח עליו רוח אלהים, ויתנבא בתוכם) שמאול א 10:10

(ותצלח רוח-אלהים על-שאול, בשמעו (כשמעו) את-הדברים האלה; ויחר אפוי, מאד.) שמאול א 6:11

Richard C. (2015). ..p42

הקונספט (רוח יהוה) מצוי בספר שופטים, אצל עתניאל (פרק ג) במובן של רוגע, שלווה והביטחון שאלוהים נותן לנביאיו

(תהי עליו רוח-יהוה, וישפט את-ישראל, ויצא למלקמה, נימן יהנה בידו את-כושן רשעים מלך ארם; ותעז ידו, על כושן רשעים) שופטים 10:3

אצל גדעון (פרק ו)

(ורוח יהוה, לבשה את-גדעון; ויתקע, בשופר, וינעק אביעזר, אחריו) שופטים 6:34

ויפתח (פרק יא).

(ותהי על-יפתח רוח יהוה, ויעבר את-הגלעד ואת-מנשה; ויעבר, את-מצפה גלעד, וממצפה גלעד, עבר בני עמון). שופטים 11:29

נזכר גם בספר ישעיהו מספר פעמים לצייר את כוחו וגדולתו של אלוהים:

(נתה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה וכו') (ישעיהו 11:2)

הקונספט (רוח האלהים) או (רוח ה') נזכר הרבה בדברים של הרמב"ם:

(המדרגה א', הנבואה מדרגות תחילת, שילוח לאיש עזר אלהי שיניעהו ויזרזהו למעשה טוב גדול, כהצלת קהל חשוב ... או השפיע טוב על אנשים רבים...וזאת תקרא רוח ה'. והאיש אשר ילוה אליו זה הענין יאמר עליו שצלחה עליו רוח ה', או לבשה אותו רוח ה', או נחה עליו רוח ה' או היה עמו ה', וכיוצא באלו השמות, וזאת היא מדרגת שופטי ישראל כולם וכו') (Zaza (1971), ص 159-

160 משמעותו של המונח רוח אלוהים: ראשית, עלינו לדעת שמילת הרוח, בין שהיא מתווספת לאלוהים, ובלי ללא תוספת, המשמעות שהיא באה מאלוהים, כפי שיראה לנו שהטקסטים המציינים את משמעות אמיתת הרוח, ומשמעותה היא רק זאת. החשוב ביותר:

McMinn & Phillips(2001) p. 107

1. הרוח אומרת במובן של התגלות בהשראה, כפי שנאמר בספר שמות:

יחזקאל אמר בספר רוח ה' בא אלי ואמר לי: אמור כך אמר ה' ((, וגם בה: ((ואני משמיע את נפשי בתוכך, וגורם לך ללכת בחוקי ולשמור על משפטי ולעשותם)).

2 - הרוח הגיעה בתחושת איתנות וניצחון, שאלוהים תומך במי שרצונו של מתפלליו הנאמנים, כפי שנאמר בספר בראשית על יוסף שלום עליו: ((פרעה אמר למשרתיו, האם אנו מוצאים אדם כזה שרוח אלוהים, אז פרעה אמר ליוסף לאחר שאלוהים הודיע לך את כל זה לא בעל חזון וחכם כמוך, והתהילים אמרו בדברי דוד עליו השלום, "אל תזרוק אותי לפני פניך, ורוח הקדש שלך לא תוציא אותה ממני." תהילת יד ימינו של משה.

Brandon (2007). p65

3 - הרוח הגיעה במובן של ג'יבריל, עליו השלום, כפי שהגיע בספר ישעיהו: ((אך הם מרדו והתאבלו על רוח קדושיו, הפכו אותם לאויב שהוא נלחם)). דוד אמר: 'רוח ה' דיבר אלי, דברו היה על לשוני. 'בספר דניאל שמעתי את קולו של אדם בקרב ילדיי, והוא אמר: 'גבריאל, הבין את חזונו של האיש הזה! 'מה שראיתי בחזון בהתחלה ... ואמרתי, דניאל, יצאתי עכשיו ללמדך הבנה)).

4 - הרוח הגיעה במובן של התורם או נותנת כוח ופעילות, כאמור בספר שופטים: ((רוח ה' פירקה אותו כהפסקה רצינית ושום דבר בידו)), וגם:

ויראה עליו רוח ה', וירד לאשקלון, והרג שלושים איש, ולקח את הכיסיון שלהם.

5. הרוח באה במובן של הרו.

6. במובן הרוח האנושית.

7. במובן של יצירה ותחייה.

8 - שרוח אלהים היא זו שמביאה התגלות לנביאים, וכי ג'יבריל עליו השלום, ושהוא יבצע את הוראות אלוהים, לא בא עם שום דבר ממנו, והוא אינו אלא עבדאללה ושליחיו, ואחת הבריאה שלו ממלאכי אלוהים קרובים, אבל הם עם רבים מהעונש עליהם בגלל אי-ציותם כי אלוהים, בניגוד לפקודתו, שנא את מלאך האל גבריאל, ושנא את שמו, וראה בו אויב עבורם, ולוחם עבורם. על ידי ה' ועל ידי טובתו הגדולה של בית ישראל, אשר גמל אותם על פי רחמיו ועל פי חסדו הרבים. הם עמי, בנים שאינם בוגדים, והפכו למושעים, בכל מצוקתם שהוטרדו, ומלאך נוכחותו הציל אותם, באהבתו ובחמלתו הובקם, והרים ונשא אותם כל הימים ההם, אך הם התקוממו והתאבלו על רוח קדושתו, והפכו אותם לאויב שהוא נלחם בהם)).

Goldingay (2006), p. 64

מסקנות:

בלי קשר למחקר הפילוסופי הארוך שהתקבל בנושא הפרשנות של דבר רוח האל או רוח הקודש "בכל הדתות, היהודים יודעים את אמיתות משמעות הרוח, והם יודעים שרוח הקודש היא זו שמביאה התגלות לנביאים, וכי גבריאל, עליו השלום, מבצע את הוראות אלוהים, לא הוא מביא ממנו משהו, והוא לא אחר מאשר עבדאללה והמסנגר שלו, ואחת מיצירותיו היא אחת ממלאכיו הקרובים של אלוהים, אך עם צאצאיו הרבים שנענשים על חוסר ציותם הגדול לאלוהים, ובניגוד לפקודתו, הם שנאו את מלאך האל גבריאל, ושנאו את שמו, ורואים אותו אויב עליהם, ולוחם עבורם, אלוהים היה בתנ"ך הוא רצה להראות את גדולתם של היהודים בתמורה לאלוהים האלו פגאני, כך שהיחסים בין היהודים לרוח הקודש היו של פחד ומתח - רוח הקודש ניסתה ללמד אותם, אך ההתנגדות הייתה אינטנסיבית.

- 1-Brandon (2007) The coherence of Hobbes's Leviathan: civil and religious authority combined.. Moralism, the idea that the soul is not immortal by nature- authority combined.
- 2- Mark R. McMinn ,Timothy R. Phillips - Care for the Soul: Exploring the Intersection of Psychology Theology (Wheaton Theology Conference Series) Paperback – April 10, 2001
- 3- john Goldingay (2006) " Old Testament Theology: Israel's Faith Intervarsity Press ‘
- 4-Richard C. (2015). Disembodied Souls: The Nefesh in Israel and Kindred Spirits in the Ancient Near East, with an Appendix on the Katumuwa Inscription. Atlanta: SBL Press.
- 5- Peter's Evangelical Walter A. Elwell(1966) The Dictionary sv “Soul. Baker Book I” of Bible of Theology
- 6- Hassan Zaza, (1971)Israeli Religious Thought: Its Phases and Doctrines (Cairo: Institute for Arab Research and Studies‘